

„Fanyar ízű vackor”

TÜZES LÓ

DOROS JUDIT

Autóbusz-állomás egy hajdan lüktető iparváros szívében. Messziről még idelátszanak a hatalmas kürtők, amelyek ma már hidegen merednek a szürkülő égbolt felé, de a szintén kihűlt vasgyári kohók már a köd homályába vesznek. Tisztviselőtelepi házak üzennek a múltból, sziluettjük romjaikban is eleganciát sugall, hiába csúfítják homlokzatukat falfirkák, hevenyészve felrakott reklámtáblák.

Már sötétedik.

A buszra várók között csak nők és gyerekek vannak, egyetlen férfi sem.

Hátitáskás kislányok, kislányok, síró csecsemők, fáradt anyukák. Egyforma kapucnis, derékban feszésre húzott kabátok, egyforma, oldalt flitteres fekete nadrágok, ugyanolyan tarka színű kezeslábasok a kicsiken, legfeljebb egyikét unikornis díszíti, a másikat meg Csipkerózsika.

A kislány széttárja az ujjait, s egyenként nyalja le a ráolvadt csoki utolsó édes kis pöttyét is, komótosan, mint egy kismacska

A szomszéd faluba tartanak, ami valójában nem is önálló település, inkább ennek a romokban heverő városnak afféle külső kerülete, reményvesztett az is.

Iskolásforma kislány, csuklóig maszatos a csokitól. Várom, hogy az anyja zsebkendőjét keres, de nem, csak állnak, s halkán beszélgetnek. Van még idő az indulásig, akár a mosdóba is elszaladhatnának, merengnek, de aztán megértem, miért nem mozdul egyikük sem.

A kislány széttárja az ujjait, s egyenként nyalja le a ráolvadt csoki utolsó édes kis pöttyét is, komótosan, mint egy kismacska. Semmi sem veszhet kárba, zsebkendővel letörölgetni, netán vízzel, szappannal lemosni olyasfajta pazarlásnak tűnik, ami eszébe sem jutna sem neki, sem az anyjának.

Érkezik a járat, nyílik az ajtó, törődött, kopott a busz belseje is, talán csak a sofőr rí ki innét egy kicsit, a szeme vidám, van benne valami jószág. A gyerekek ismerősként köszöntik, talán mindennap vele utaznak, talán a falujukban lakik ő is.

Előttem ül le anyja és lánya, utóbbi leveszi a sapkáját, s kibom-

lik szinte fenéig érő dús, fekete haja. Olyan fekete, hogy ha megvárná, talán apró kis széncsillagok szállnának ki belőle, mint amilyenek alkonyatkor az apját lengik körül, amikor a közeli meddőhányón, a zsebbányáknak csúfolt gödrökben tüzelőanyag után kutat, hogy aztán vödörben, háztízákban, műanyagládában vigye haza, amit talál, s legyen meleg, legalább addig, amíg elalszanak a szűkre szabott, sokakkal megosztott kis házban.

– Ötöst kaptam – mondja a kislány, s most már nemcsak a haja, a szeme is csillog, akár a fekete gyémánt. – Igaz, hogy volt egy hibám, de a tanító néni azt mondta, hogy attól az még nagyon is ötös – teszi hozzá. Aztán odabújik az anyja vállához, és halkán mondani kezdi a verset. Csak én látom, mögöttük, kissé oldalra hajolva, hogy közben az asszony szája is némán mozdul vele minden szóra.

„Lompos árnyak ülnek zúzos hegytetőre, kopog dermedt szívünkön a kismadarak csőre. Pille havak szállnak, csonttá fagy a bocskor, kemencében aszalódik fanyar ízű vackor. Szél dudája dúdol álmat a mezőre, tegyük el a búbánatot jövő esztendőre.”